

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
«04» _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія зарубіжної музики

(I курс)

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Професійне спрямування «Сольний спів»
Освітній рівень перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>1846/17</u>
<u>Жильцов</u> (підпис)
(прізвище, ініціали)
« » 20 <u>17</u>

1

Робоча програма «Історія зарубіжної музики» для студентів галузі знань 02 «Мистецтво», спеціальності 025 “Музичне мистецтво”, професійного спрямування «Сольний спів» – 27 с.

Розробник: Ягодзинська Ірина Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від “ 29 ” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри теорії та
методики музичного мистецтва _____

(підпис)

 О.М. Олексюк

ЗМІСТ

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
III. ПРОГРАМА	9
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Музика античності та середньовіччя.	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Західноєвропейська музична культура XVII-XVIII ст.	11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музичний класицизм та романтизм	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія зарубіжної музики» I курс	17
V. ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	18
VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	22
VIII. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ Error! Bookmark not defined.	
IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	24
X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ	25
XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	25

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Засвоєння художнього досвіду минулого, усвідомлення спадкоємного зв'язку та історичної обумовленості кожного явища художньої культури є однією з провідних засад сучасного розвитку професійної музичної культури. Високі вимоги до музикантів-виконавців не вичерпуються суто спеціальною, фаховою підготовкою, але й передбачають в них відповідний рівень інтелектуального розвитку, загальної та професійної ерудиції. Враховуючи це, робоча навчальна програма з курсу «Історії зарубіжної музики» розроблена на основі комплексного міждисциплінарного підходу, що передбачає опанування студентами матеріалу з різних галузей знань, насамперед гуманітарних наук: культурології, історії театру, літератури, образотворчого мистецтва, філософії тощо.

Мета курсу полягає у формуванні слухацької та виконавської культури майбутнього фахівця, розширення його загальної та професійної ерудиції шляхом ознайомлення із ключовими епохами та стилями європейської музичної культури з акцентуванням спадкоємного зв'язку між ними, історичної циклічності культуротворчих процесів та діалогічності музики як виду мистецтва.

Завдання курсу:

- ознайомлення з еволюцією музичних стилів у європейському мистецтві в аспекті історичних зрушень суспільної свідомості, зміни загальної «картини світу»;
- передання основних принципів еволюції розвитку музичного мистецтва через категорії «стиль», «стилістика», «жанр», «жанровий стиль», «моностиль», поняття стилю як художнього методу пізнання дійсності;
- формування образно-емоційного ставлення у сприйнятті музичного матеріалу;
- розвиток навички визначати зв'язок музики з іншими видами мистецтва, літературою, образотворчим мистецтвом, ментальними установками та національними традиціями тощо;
- формування вміння самостійного оцінювання спеціальної літератури;
- виховання естетичного та музичного смаку, формування критеріїв самостійної оцінки художнього цінності творів музичного мистецтва та перебігу сучасних процесів у музичній культурі;
- формування навичок аналітичного та критичного мислення,
- розвиток навички аналітично-пошукової роботи із використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- формування спеціального термінологічно-поняттєвого апарату знань;
- розширення музично-історичної ерудиції студентів.

У процесі вивчення курсу з історії зарубіжної музики студенти повинні **знати**:

- терміни та поняття, що складають категоріальний апарат курсу;
- періодизацію історії музичного мистецтва, етапи його розвитку;
- соціально-історичний та культурний контекст музичного явища, що вивчається;
- жанри та композиційні техніки (прийоми, типи komponування);
- головні («великі») музичні стилі та течії окремих епох, авторські стилі творчих індивідуальностей;
- життєвий та творчий шлях найбільш знаних композиторів, визначальні твори в історії музики та їхні особливості.

Студенти повинні **вміти**:

- дати визначення термінам та поняттям, які вміщує у себе курс;
- характеризувати головні тенденції розвитку музичного мистецтва у соціально-історичному та культурному контекстах;

- викласти зміст інформаційних тем курсу;
- розкрити зміст змін, які відбувалися з музичним мистецтвом на різних етапах його розвитку;
- слухати музику, образно висловлюватись щодо характеру, ідейного значення музичних творів, їх цінності;
- аналізувати засоби музичної виразності, визначати стиль та жанр творів, їх художню цінність, вирізняти типологічні та специфічні риси того або іншого музичного явища;
- вміти прив'язати за стильовими, жанровими та стилістичними ознаками музичні зразки, окремі музичні твори до різних історичних епох, індивідуальних композиторських стилів або «великих» стилів.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності:**

Загальні: комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня.

Фахові:

- методична — здатність застосовувати базові філософські, психолого-педагогічні та методичні знання і вміння для формування ключових і предметних компетентностей;
- музично-інформаційна і технологічна — здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках.

Спеціальні:

- мистецтвознавча — знання історії музики, розуміння закономірностей становлення й розвитку музичного мистецтва різних країн у різні історичні періоди; знання творчого доробку композиторів різних епох та розуміння стилістичних і жанрових особливостей музичних творів; здатність застосовувати знання з історії музики та інших видів мистецтва у професійній діяльності.
- музично-теоретична — знання, розуміння і здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, гармонії, поліфонії; здатність до теоретичного аналізу музичних творів різних форм, жанрів і стилів; сформованість музично-теоретичного тезаурусу.

Виклад матеріалу курсу зосереджено довкола трьох принципових для історії музики моментів: формування та зміни великих стильових напрямків, виникнення і подальшого розвитку жанрів та еволюції творчості видатних композиторів. Історію розвитку європейського музичного мистецтва представлено в хронологічному порядку, передусім як історію розвитку «великих» історичних стилів. Вона подається у контексті парадигмальних змін наукової та художньої картини світу у кожен наступну епоху. Такий підхід дає змогу інтегрувати теми, присвячені спадщині різних національних шкіл, в межах стильових періодів або певних напрямків, відтак певним чином синхронізувати перехресні художні явища та процеси, представити їх типологічно спільні та специфічно відмінні риси.

Іншою наскрізною лінією курсу є розвиток музичних жанрів як виразників специфіки та динаміки буття музики як інституту культури. Із контексту жанрово-стильового розвитку музики виокремлюються постаті композиторів – як приклад індивідуального втілення провідних художніх тенденцій епохи. Зростання кількості портретних тем в курсі обумовлене логікою музично-історичного процесу – від анонімної творчості у добу Середньовіччя до розмаїття індивідуальних стилів у романтичну добу.

Порядок вивчення тем та музичних творів у курсі передбачає варіантність втілення програми. У всіх варіантах кількість тем є обов'язковою, а кількість вивченого матеріалу може

зменшуватися або збільшуватися в залежності від залучення додаткових творів. У програмі зазначається загальна кількість годин на ту або іншу тему, розподіл на лекційні та практичні заняття, а також години для самостійної роботи студентів.

На семінарських заняттях рекомендовані такі форми роботи: слухання музики з подальшим аналізуванням твору або окремих засобів виразності; складання анотації до певного музичного прикладу, створення есеїв/презентацій щодо певного музичного твору чи стилю; відшукування паралелей у живопису, літературі, поезії тощо; виконання окремих творів або їх фрагментів самими студентами (наприклад, нескладних романсів, фортепіанних мініатюр або полегшених перекладів симфонічних творів); самостійне опрацювання студентами нескладних тем (або окремих розділів); засвоєння музичної термінології.

В процесі вивчення навчальної дисципліни велика увага приділяється контролю знань. Контроль передбачає як перевірку знання теоретичного матеріалу, так і засвоєння музичних творів. Традиційними формами контролю залишаються музична вікторина, семінари, музичне тестування, теоретичне опитування (як усно, так і письмово), аналізування твору за інструментом.

Програмні результати навчання:

- здатність до міжособистісного спілкування, толерантності; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами;
- володіння навичками самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет та методами його оброблення із засосуванням сучасних музично-інформаційних технологій;
- мисленнєва активність, творчий підхід до розв'язання нестандартних творчих ситуацій і завдань;

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS 5 кредитів</p> <p>Змістові модулі: 1—3</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години) на 2 семестри: 150 годин 1 семестр – 90 год. 2 семестр – 60 год.</p> <p>Тижневих годин: 1 семестр — 2 год. 2 семестр — 2 год.</p>	<p style="text-align: center;">Шифр та назва галузі знань 02 «Мистецтво»</p> <p style="text-align: center;">Шифр та назва спеціальності 025 «Музичне мистецтво»</p> <p style="text-align: center;">Професійне спрямування «Сольний спів»</p> <p style="text-align: center;">Освітній рівень перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 1 Семестри: 1, 2</p> <p>Аудиторні заняття: 1 семестр - 42 години 2 семестр – 14 годин Лекції: 1 семестр - 22 години, 2 семестр – 10 годин</p> <p>Семінарські заняття 1 семестр - 16 годин 2 семестр – 2 години</p> <p>Лабораторна робота 1 семестр - 4 години 2 семестр – 2 години</p> <p>Модульний контроль: 1 семестр – 6 годин 2 семестр – 2 години</p> <p>Семестровий контроль: 30 годин</p> <p>Види контролю: екзамен</p> <p>Самостійна робота: 1 семестр – 42 год. 2 семестр – 14 год.</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви модулів і тем	Всього	Види занять і розподіл годин					С/к
			Ле к	Се м	Л/р	Мкр	С/р	
I семестр. Модуль I. Музика античності та середньовіччя								
1.1.	Предмет історії музики. Засоби музичної виразності. Стил ь і жанр в музиці	6	2				4	
1.2.	Музична культура Давньої Греції	10	2	2			6	
1.3.	Церковна музика середньовіччя. Мистецтво “Ars nova“	10	2	4			4	
1.4.	Світська музика середньовіччя	10	2		2		6	
1.5.	Музичне мистецтво Ренесансу	10	2	2			6	
	Модульний контроль	4				4		
	Разом	50	10	8	2	4	26	
Модуль II. Західноєвропейська музична культура XVII-XVIII ст.								
2.1.	Музична культура бароко. Постановня опери: Італія, Франція, Англія	14	6	4			4	
2.2.	Розквіт інструментальних шкіл XVII ст.	8	2		2		4	
2.3.	І. С. Бах. Клавірна та кантатно-ораторіальна творчість.	8	2	2			4	
2.4.	Творча постать Г. Ф. Генделя	8	2	2			4	
	Модульний контроль	2				2		
	Разом	40	12	8	2	2	16	
	Всього за I семестр	90	22	16	4	6	42	
II семестр. Модуль III. Музичний класицизм та романтизм								
3.1.	Естетико-стильові засади класицизму в музиці. Соната і симфонія	4	2				2	
3.2.	Оперна реформа Х. В. Глюка	6	2		2		2	
3.3.	В. А. Моцарт. Симфонічна та оперна творчість	4	2				2	
3.4.	Творча постать Л. ван Бетховена	8	2	2			4	
3.5.	Філософські та естетичні засади музичного романтизму. Пісенна творчість Ф. Шуберта	6	2				4	
	Модульний контроль	2				2		
	Разом	30						
	Семестровий контроль							30
	Всього за II семестр	60	10	2	2	2	14	30
	Всього	150	32	18	6	8	56	30

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Музика античності та середньовіччя.

Тема 1.1. Предмет історії музики. Засоби музичної виразності. Стиль і жанр в музиці (2 год)

Функції музики як мистецтва; музична культура – об'єм та структура поняття. Поняття музичного образу. Інтонація як носій музичного смислу. Музична тема як втілення музичної думки. Провідні засоби музичної виразності: мелодія, гармонія, ритм, фактура, темп та інші. Проблема музичного тексту та розуміння музичного твору як феномену; поняття опус та опус-пост (В. Мартинов). Стиль як світоглядна категорія музичного мистецтва. Історична обумовленість категорії стилю, основні наукові визначення (об'єм та структура поняття), функції стилю в художній культурі. Стиль як найвища особливість творчості; єдність образної системи, прийомів і засобів художньої виразності, художній метод пізнання (вираження індивідуального сприйняття) світу. Поняття «художнього канону». Класифікація, типологія стилів. Стиль епохи, взаємовідношення стилів суміжних і несуміжних історичних епох. Стилізація, відмінність стилю від стилістики. Стилiстика як комплекс засобів, притаманний будь-якому музичному явищу. Стиль і жанр. Поняття «жанровий стиль», жанр як естетичний феномен; типологія і класифікація жанрів.

Література: 14

Тема 1.2. Музична культура Давньої Греції (2 год)

Етапи розвитку давньогрецької музичної культури. Найстарші (хтонічні) міфи. Поняття міф, ритуал, символ. Дані про вірування, обряди й музику в епосі Гомера. Політеїзм, *міфологія, міфологічна свідомість*. Класичний період грецької культури (7-3 ст. до н.е.). Розквіт мистецтв. Музика як частина ритуалів. Синкретизм культури й особи музиканта. Сольна й хорова лірика. Театр як явище синтезу мистецтв, роль музики в театрі. Наука про музику як елітарне знання; музика і філософія (Платон, Арістотель). Постать Орфея. Музика як частина космічної гармонії. Музика й математика (Піфагорейська). Аполонійський та діонісійський культури. Ритуал як віддзеркалення зодіакального руху. Елліністичний та римський періоди. (3 ст. до н.с. -- 3 ст. н.е.). Розробка першого виду давньогрецької нотації (інструментальна) у 5 ст. до н.е. Розробка вокальної нотації, особливості стилістики творів. Тетракордна система. Прослуховування реконструйованих зразків давньогрецької музики (5 ст. до н.е., 3 ст. до н.е., 3 ст. н.е.)

Література: 20,21,18

Тема 1.3. Церковна музика середньовіччя. Мистецтво Арс нова та Арс антіква (2 год).

Виникнення християнства, цілісність середньовічної особистості. Нова мистецька й музична естетика. Теорія образу. Основоположні ознаки богослужбового співу. Особливості ранньовізантійської християнської культури. Становлення богослужб, розвиток нових богослужбових жанрів. *Монодія* як провідний тип співу у ранньохристиянській церкві.

Шляхи розвитку європейської культури й мистецтва після розподілу християнського світу на два відгалуження за приналежністю до Східної або Західної Церкви. Роль XI ст. у формуванні двох типів ментальності європейської людини. Радикальні зрушення, пов'язані з переходом на лінійну нотацію, нове розуміння музики. Періодизація й характеристика етапів. Ранні форми багатоголосся, їх відношення до монодії; *григоріанський хорал*. Проблема

«авторитетного зразка» (хоралу) як прояв канонічності, його відбиття в багатоголоссі. Органум, його види, формування функційної системи, нові жанри і форми. Готика, провідна роль Франції. Спільні ознаки в архітектурі, поезії, музиці. Роль міст і Парижу як культурного і наукового центру. Школа Нотр Дам та університет. Диференціація багатоголосся, виникнення "тотальної поліфонії" в багато-текстових мотетах. Проблема музичного часу, модальна ритміка.

Мистецтво нової епохи (Арс нова). Національні культурні центри (Франція, Італія, Англія). Шляхи перетворень, формування нового типу митця, твору. Французька музика "Нового мистецтва". Становлення стильових ознак в різних площинах. Нова жанрова система. Значення мензуральної нотації для багатоголосся, для форми. Ізоритмія - провідна ідея часу. Ізоритмічні мотети, їх характеристика як явища XIV ст., відгуку в XX ст. «Велика композиція» - Меса Г. де Машо - зразок для творчості в цьому жанрі до XX ст.

Література: 7,15,17,5

Тема 1.5. Музичне мистецтво Ренесансу (2 год)

Нова естетика, відбиття нових ідеалів у мистецтві Ренесансу. Зміна ціннісних орієнтацій у зв'язку з відкриттям античної спадщини. Людина як вища цінність та "міра всіх речей"; значення особистості, гуманізм та антропоцентризм. Культура як цілісність, нові ознаки музики. Зміна "картини світу", глибинна характеристика особливостей музичного твору. Нове розуміння музичного твору як творчості автора, композитора. Поняття **стилю** і його об'єм. Формування стильової системи, ознаки "класичності". Внутрішня еволюція ренесансної епохи і музики. Наростання нових факторів з середини XVI ст. Принципова важливість становлення інструментальної музики як незалежного мистецтва. Внесок різних національних шкіл та особлива вага Венеціанської. Творчість Д. Палестрини як кульмінаційне вираження у музиці ренесансного гармонійного світовідчуття. Особливості жанру мадригалу як вільної ліричної композиції. Нове у засобах музичної виразності мадригалів у зв'язку з поетичним текстом. Витоки опери, жанр *drama per musica*. Культурно-історичні передумови зародження жанру в Італії.

Література: 16

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 1

Дати відповіді на питання

1. Дайте визначення поняттям синкретизму та синтетизму
2. Наведіть відомі Вам факти, щодо системи нотного запису Середньовіччя.
3. Яким був спів на початку середньовіччя у церкві. Чому він був таким?
4. Що таке «григоріанський антифонарій».
5. Що таке григоріанський хорал.
6. Які види органуму існують.
7. Що таке метризований органум (органум Перотіна).
8. За якою системою організовувався ритм метризованого органуму.
9. Назвіть школи і композиторів, у творчості яких відбувся розквіт мистецтва органуму.
10. Перелічіть назви середньовічних світських музикантів, дайте переклад цих назв, назвіть країни, де вони працювали, назвіть відомі Вам прізвища.
11. Що таке *Ars nova*. Звідки пішла назва.
12. Що таке ізоритмія.
13. Хто є автором першої оригінальної меси.
14. Дайте визначення жанрам: мотет, органум

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Західноєвропейська музична культура XVII-XVIII ст.

Тема 2.1. Музичне мистецтво бароко. Постановня опери: Італія, Франція, Англія (6 год.)

Мистецтво Нового часу. Епохальні зміни й характеристика нової культурної парадигми. Новочасна "картина світу", значення наукових відкриттів, філософського дискурсу для трагічного сприйняття дійсності. Порушення ренесансної гармонії, інше співвідношення "людина-світ". Художні ідеали та принципи мистецтва бароко, поняття «барокова модель». Провідні естетичні принципи, втілення в музиці. Роль опозицій, антитез, контрастів, зміна стилістики. Хорові твори та інструментальні і вокальні мініатюри різні формотворчі засади. Риторика, теорія афектів. Музична риторика, нова роль поліфонії та домінантне значення гармонії як засоба виразовості. Національні школи (Г. Шютц і розвиток венеціанської школи, римська школа, слов'янське бароко, польська школа).

Література:1,2

Тема 2.2. Розквіт інструментальних шкіл XVII ст. (2 год)

Вдосконалення музичного інструментарію та розквіт інструментальної музики. Італійська скрипкова школа. Розширення арсеналу виразових засобів струнно-смичкових. Творчість А. Вівальді. Жанр інструментального концерту (concerto grosso). Розмаїття стильових течій: маньєризм, рококо, власне бароко, передкласичні тенденції. Творчість французьких клавесиністів та її зв'язок зі стилем рококо. Орнаментика. Танцювальні сюїти та orders.

Література:2,3,6,8,19

Тема 2.3. І. С. Бах. Клавірна та кантатно-ораторіальна творчість (2 год.)

Місце творчості Й. С. Баха в історії світової музики. Своєрідність прочитання жанрових канонів бароко, синтезування традицій різних національних композиторських шкіл, оновлення німецької музичної традиції. Етапи творчої біографії. Образи, ідеї музики Баха. Доля спадщини. Жанри творчості: органна музика. Історія протестантського хоралу. Жанр хоральної прелюдії. Поєднання імпровізаційного та композиційного у «малих циклах»: токкати та фуги, прелюдії і фуги, фантазії і фуги. Основні принципи побудови фуги як поліфонічної форми. Інструментальна творчість. Новаторство Баха щодо аплікатурних принципів клавірної гри. Розширення образно-змістовної сфери клавірних творів. Клавір як концертний інструмент. Оркестрові твори; перетворення концертних принципів. Кантатно-ораторіальна творчість, її зв'язок із релігійними ідеями.

Література:2,13,19,21

Тема 2.4. Творча постать Г. Ф. Генделя (2 год)

Життєтворчих шлях. Тяжіння до масштабних світських жанрів – опери та ораторії. Риси індивідуального стилю (зростання ролі мелодії та гомофонного викладу, гімнічність інтонації). Оперний доробок Генделя. Італійська опера-seria як його провідний жанровий тип. Його особливості (сюжети, коло ідей та образів; функція, структура, типологія сольних номерів – арій da saro; функція і різновиди речитативів). Жанр ораторії. Спільні і відмінні риси з оперою, месою, пасіонами (роль хору, переважання епічного первеня над драматичним, позацерковні умови виконання). Своєрідність відбиття біблійних легенд та євангельських тем в ораторіях Генделя.

Література: 2,13,19,21

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 2

Дати відповіді на питання

1. Назвіть країну, у якій виникла опера.
2. Яке жанрове визначення отримала опера у Італії.
3. Назвіть перші опери та їхніх авторів.
4. Назвіть найбільш популярний міфологічний сюжет серед творців ранньої опери.
5. Що таке *opera seria*.
6. Що таке *opera buffa*.
7. Яке жанрове визначення отримала опера у Франції.
8. Назвіть першу французьку оперу, хто її автори.
9. Яка різниця між італійською та французькою увертюрою.
10. Чи був популярним жанр опери у Англії. Якщо ні, то чому.
11. Скільки опер написав Генрі Персел
12. Які національні особливості опери «Дідона і Еней»
13. Дайте визначення жанру кончерто грорсо
14. Що таке риторичні фігури
15. Розкрийте значення барокової риторики для музичного мистецтва барокової доби
16. Дайте визначення жанрам кантата, ораторія, сюїта

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музичний класицизм та романтизм

Тема 3.1. Естетико-стильові засади класицизму в музиці. Соната і симфонія (2 год)

Філософсько-естетичні засади класицистського стилю в європейському мистецтві XVIII. Доба Просвітництва та ідеї раціоналізму (гармонія та впорядкованість буття, канон морального обов'язку – «Нова Елоїза» Ж. Ж. Руссо), антропоцентриська «картина світу» замість теоцентричного світогляду. Знакова зміна музичної мови, перехід від поліфонічного до гомофонного типу композиції, утвердження мажоро-мінорної системи. Співвідношення «бароко-класицизм» як віддзеркалення процесу секуляризації культури, барокові тенденції в музиці класицистів. Нова жанрова ієрархія, роль поліфонічних форм. Топіка/топос (від барокової риторики) та стилістика (Л. Кирилліна). Естетична концепція пісенної форми як фундамент музичного мистецтва Нового часу (вираження глибинних властивостей логіки та краси, естетичний закон симетрії). Поняття **семантики**. Нове уявлення про стиль у класичний період, об'єм поняття. Розмежування трьох сфер: салонної культури (тип музикування), театральної, церковної. Дидактичне спрямування мистецтва Жанр опери: основні стилістичні ознаки, національні різновиди, моделі. Розквіт та розвиток інструментальної музики, зокрема клавірної, вплив театральної естетики. Становлення структури та драматургії нових жанрів (соната, симфонія, концерт, ансамблі, зокрема квартет), творчого методу симфонізму. Віденські класики – кристалізація стилю. Найважливіші здобутки: перемога гомофонії, утвердження тонально-гармонічної системи мажоро-мінору та нового методу мислення – симфонізму, вироблення принципів драматургії та структури основних жанрів: симфонії, сонати, концерту, квартету. Визначення жанру сонати. Побудова першої частини сонати (схема сонатної форми) як втілення діалектичного конфлікту (чи контрасту), його розвитку та розв'язання. Симфонія як жанр: драматургія, структура циклу, співвідношення частин.

Література:10-12,9

Тема 3.2. Оперна реформа Х. В. Глюка (2 год)

Постать К.В.Глюка. Роль французької традиції у формуванні нових поглядів на оперне мистецтво. Співпраця з балетмейстером Г. Анджоліні та лібретистом Р.Кальцабіджі. Основні положення оперної реформи Глюка на прикладі опери «Орфей та Еврідіка». Тісний взаємозв'язок музики та драми, відмова від культу віртуозності, інтонаційна сконцентрованість мелодії, відмова від розгорнутих арій da Capo, насрізна побудова сцен з низки невеликих арій, показ почуттів героя у динаміці, хор як активна дійова «особа», взаємозв'язок музичного матеріалу опери та увертюри.

Література основна:11,12

Тема 3.3. В. А. Моцарт. Симфонічна та оперна творчість (2 год)

Етапи творчого життя. Відображення у творчості Моцарта основних і стильових тенденцій епохи та їх переосмислення. Оперна творчість. Розмаїття втілених жанрових моделей. Оперна естетика Моцарта. Відмінність від поглядів К.В.Глюка. Підхід до музичної характеристики. «Весілля Фігаро» як зразок новаторського підходу до моделі італійської опери-buffa. Сольні музичні характеристики. Моцартівські ансамблі (одночасне об'єднання різного). «Дон Жуан». Літературні першоджерела опери. Відмінності трактування образу Дон Жуана від сталої традиції. *Dramma giocoso*: особливості поєднання різних жанрів в одному творі. Музичні характеристики дійових осіб, їх неповторність та зв'язок з вокальними амплуа серйозної та комічної опери. Зінгшпіль як німецький варіант комічної опери. Структурні особливості. Народно-побутова музично-стильова основа. Зінгшпіль «Чарівна флейта» Моцарта – іще один приклад жанрового міксту. Симфонічна творчість Моцарта. Взаємозв'язок інструментальної та вокальної (аріозної) основ у тематизмі. Новаторські риси циклу: подолання сюїтності, насичення драматизмом і контрастністю, органічна єдність циклу. Інтенсивність тематичного оновлення, багатотемність як рушійна сила розвитку у Моцарта.

Література основна:1,2,8,9,12

Тема 3.4. Творча постать Л. В. Бетховена 2 (год)

Життєтворчий шлях. Новаторство Бетховена: введення в мистецтво нових ідей, тем героїки та боротьби, відсторонення від стилю аристократичної культури палаців у напрямку до масовості та демократизму. Симфонії Бетховена. Їх світове значення і місце у творчому доробку композитора. Значення досягнень у жанрі симфонії: насичення суспільними ідеями, піднесення симфонії до ідейного рівня філософії та драматургії. Різноманітність жанрових різновидів симфонії. Новації у структурі циклу, програмність.

Фортепіанні сонати. Драматичний характер більшості сонат на відміну від героїко-драматичного характеру симфоній. Діапазон художніх образів та настроїв. Оригінальність фортепіанного стилю. Мотиви автобіографічності. Музично-драматургічні плани сонати №8 «Патетичної», сонати №14.

Література:9,10

Тема 3.5. Філософські та естетичні засади музичного романтизму. Пісенна творчість Ф. Шуберта (2 год)

Філософські засади та суспільно-історичні передумови європейського романтизму. Хронологічне неспівпадіння літературного та музичного романтизму. Суб'єктивізація світогляду, поняття *Innerlichkeit*, співвідношення «класичне-некласичне» (за Бахтініним). Карнавальність, романтична (трагічна) іронія, філософія гри: «Я та Я, в котре я граю». Бароківні інтенції в романтизмі.

Руйнування класицистських канонів, зняття «жанрового догмату», жанрові модуси в стилістиці, нове відчуття просторово-часового континууму. Нові форми побутування музики (публічні концерти, приватні музичні салони). Суспільне становище музиканта як «вільного митця». Подальша індивідуалізація композиторського стилю, формування національних шкіл. Визначення та співвідношення: історичний, національний, індивідуальний стилі. Типологія та характеристика основних стилістичних ознак музичного романтизму (ранній, зрілий та пізній етапи).

Програмність (новий тип співвідношення вербального та музичного компонентів), ідея синтезу мистецтв, поетика. Поетизування побутових жанрів, розквіт інструментальної мініатюри (в першу чергу, фортепіанної), тенденція циклізації (вокальні та інструментальні жанри), естетика «триваючого» в часі, вихопленої миттєвості. Освоєння фольклорної спадщини як елементу романтичної поетики. Основні етапи життєвого і творчого шляху Ф. Шуберта. Пісня (Lied) – провідний жанр у доробку композитора. Звернення до міської побутової музики. Створення узагальненого образу поетичного першоджерела як провідний метод роботи композитора зі словом. Пісенні цикли. Принципи побудови (різноманітні стани і почуття ліричного героя та їх динаміка у зв'язку з реальними подіями), прийоми об'єднання.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №3

Дати відповіді на запитання

1. Визначте основні відмінності стилю бароко та класицизму
2. Назвіть імена «віденських класиків»
3. Якого композитора вважають «батьком» такого жанру, як квартет
4. З кількох частин складається класична симфонія; соната
5. Що таке сонатне Allegro
6. Назвіть різновиди жанрових та національних моделей опери у XVIII ст.
7. Дайте визначення поняттям «топос», «семантика»
8. Назвіть представників романтичного стилю в австро-німецькій літературі, поезії та філософії;
9. У чому полягає суть оперної реформи К. В. Глюка
10. Що таке зінгшпіль
11. Перелічіть літературні джерела опери В. А. Моцарта «Дон-Жуан»
12. Розкрийте функцію лібретиста в оперному мистецтві XVIII ст.
13. Охарактеризуйте основні етапи розвитку історичного стилю романтизм;
14. Розкрийте значення поняття «програмність», наведіть приклади програми в музиці класико-романтичного періоду;

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
I семестр
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музика античності та середньовіччя.

Семінарське заняття №1 (2 год.)

Музична культура Давньої Греції

1. Музика і міф. Постать Орфея в давньогрецькій міфології
2. Жанри давньогрецької музики
3. Естетичні та філософські уявлення про музичне мистецтво у Давній Греції
4. Тетрахордна організація звукоряду
5. Функції музики в античному театрі

Література основна: 1,2,11,12

Семінарське заняття № 2 (4 год.)

Світська музична культура середньовіччя

1. Музично-поетична діяльність трубадурів.
2. Музично-поетична діяльність труверів.
3. Шпільмани, жонглери, менестрелі.
4. Діяльність міннезінгерів
5. Жанри і теми творчості трубадурів, труверів, меннезінгерів.

Література основна: 1,2,11,12

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

Музичне мистецтво Ренесансу

1. Розквіт національних шкіл: Венеція, Неаполь
2. Мадригал і мадригалізм
3. Народження нового стилю: світська і церковна музика
4. Творчість Дж. Палестріна

Література основна: 1,2,11,12

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Західноєвропейська музична культура XVII – XVIII ст.

Семінарське заняття №4 (4 год.)

Музична культура бароко. Постановня опери: Італія, Франція, Англія

1. Постановня опери в Італії. Жанр *drاما per musica*
2. Творчість Клаудіо Монтеверді. «Орфей», «Коронація Поппеї», книга мадригалів.
3. Генрі Пьорселл і народження англійської опери.
4. Жанрові особливості опери бароко у Франції. Постать Ж.-Б. Люллі

Література основна: 1,5,12

Семінарське заняття №5 (2 год.)

I. С. Бах. Клавірна та кантатно-ораторіальна творчість

1. Творчий портрет Й.С. Баха
2. Клавірна творчість Й.С. Баха: інвенції, симфонії, ДТК.
3. Ораторіальна творчість Й.С. Баха.

Література основна: 1,5,12

Семінарське заняття №6 (2 год.)

Творча постать Г. Ф. Генделя.

1. Творчий портрет Г.Ф. Генделя.
2. Клавірна та органна творчість Г.Ф. Генделя.
3. Жанр Concerto grosso: витоки, типові риси.

Література:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музичний класицизм та романтизм

Семінарське заняття №7 (2 год.)

Творча постать Л. ван Бетховена

1. Життєвий шлях Л. ван Бетховена
2. Ідеї Просвітництва у колі творчих зацікавлень Бетховена
3. Бетховен і Французька революція 1789 року.
4. Бетховен і його сучасники.

Література:

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія зарубіжної музики» I курс

Разом 150 год.: лекцій – 32 год., семінарські – 18 год., МКР – 8 год., лабораторна робота – 6 год., самостійна робота – 56 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
Назва модуля	Музика античності та середньовіччя.					Західноєвропейська музична культура XVII-XVIII ст.				Музичний класицизм та романтизм					
Кількість балів за модуль	110 балів					106 бали				77 балів					
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5.	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	
Теми лекцій	Предмет історії музики. Засоби музичної виразності. Стилї і жанр в музиці	Музична культура Давньої Греції	Церковна музика середньовіччя. Мистецтво Ар нова та Ars антиква	Світська музика середньовіччя.	Музичне мистецтво Ренесансу	Музичне мистецтво бароко. Постанови опери: Італія, Франція, Англія	Розквіт інструментальних шкі XVII ст.	І. С. Бах. Клавірна та оркестрова творчість.	Творча постать НГ. Ф. Гендел	Естетико-стильові засади класицизму в музиці. Соната і симфонія	Оперна реформа Х. В. Глюка	В. А. Моцарт. Симфонічна та оперна творчість	Творча постать Л. ван Бетховена	Філософські та естетичні засади музичного романтизму	Пісенна творчість Ф. Шуберта
Лекції (16 балів)	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	
Семінарські заняття (всього 99 балів)		1+10	(1+10)* 2		1+10	(1+10)*2		1+10	1+10				1+10		
Лабораторна робота (33 бали)				1+10			1+10				1+10				
Самостійна робота (всього 70 балів)	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	56	
Види поточного контролю (всього 75 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)					
Підсумковий контроль (екзамен – 60 балів)	Усього – 293 бали, коефіцієнт – 4,9														

V. ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Зміст завдань	Кількість годин	Академічний контроль	Бали	Література
I семестр. Модуль I. Музика античності та середньовіччя.						
1.1.	Предмет історії музики. Засоби музичної виразності. Стиль і жанр в музиці	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати літературу до теми. Законспектувати відповідні до теми розділі роботи Є. Назайкінського «Стиль и жанр в музыке». Вказати на різницю між стилем та стилістикою, стилем та стилізацією Розрізняти «великі» історичні стилі, класифікувати стилі: історичний, національний, індивідуальний авторський; Знати основні жанри в музиці 	4	Опитування	5	Див. літературу до теми
1.2.	Музична культура Давньої Греції	<ol style="list-style-type: none"> Охарактеризувати уявлення про музику Піфагора, Аристотеля, Платона. Дослідити розвиток міфа про Орфея у мистецтві подальшого часу Охарактеризувати театр античності. Визначити роль музики у ньому Опрацювати літературу за темою Знати різницю між синкретизмом і синтетизмом 	6	Опитування	5	Див. літературу до теми
1.3.	Церковна музика середньовіччя. Мистецтво Арсна та Арс антиквара	<ol style="list-style-type: none"> Вивчити структуру католицької служби. Знати частини месси. Роль музики у католицькому богослужінні. Розуміти відмінності між монодією і григоріанським хоралом Прослухати різні види органумів, зразки ранньовізантійської монодії, середньовічний мотет. Дати визначення поняттю ізоритмії 	4	Опитування Письмова робота	5	Див. літературу до теми
1.4.	Світська музика середньовіччя	<ol style="list-style-type: none"> Визначити місце та функцію музики у епоху Середньовіччя. Розкрити сутність явища куртуазне мистецтво Знайти моменти спільності та розбіжності між Античністю і Середньовіччям. Дати визначення жанрам світської музичної творчості: гокет, віреле, баллата, альба. Законспектувати літературу до теми. 	6	Опитування	5	Див. літературу до теми

1.5	Музичне мистецтво Ренесансу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати літературу до теми 2. Дати визначення жанру мадригалу 3. Прослухати «Месу Папи Марчелло» Дж. Палестріни 4. Охарактеризувати діяльність Флорентійської камерати 5. Вміти дати визначення поняттю drama per musica 	6	Опитування Письмова робота	5	Див. літерату ру до теми
-----	--------------------------------	--	---	----------------------------------	---	-----------------------------------

Модуль II. Західноєвропейська музична культура XVII-XVIII ст.

2.1.	Музичне мистецтво бароко. Постання опери: Італія, Франція, Англія	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити історичний контекст виникнення опери у Італії. 2. Охарактеризувати оперні школи Італії, Франції, Англії 3. Прослухати оперні твори Ж.Б. Люллі («Арміда»), Г. Перселла («Дідона і Еней»), К. Монтеверді («Орфей» у постановці Ж.П.Поннеля та сучасних режисерських рішеннях). 4. Вміти характеризувати вокальне мистецтво сопраністів як естетичний феномен. 5. Знати імена оперних примадон XVII-XVIII століття 	4	Опитування	5	Див. літерату ру до теми
2.2.	Інструментальні школи XVII.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати літературу за темою. 2. Визначити особливості структурування французьких сюїт. 3. Прослухати клавесинні сюїти Ж. Ф. Рамо, Л. Куперена. 4. Охарактеризувати англійську верджинальну школу. 5. Прослухати «Пори року» А. Вівальді 	4	Опитування	5	Див. літерату ру до теми
2.3.	І. С. Бах: основні етапи творчості. Клавірна та кантатно-ораторіальна творчість.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити хронологічну таблицю життя І. С. Баха. 2. Прослухати інвенції для клавіру, «Англійські» та «Французькі» сюїти. 3. Прослухати кантати та ораторії композитора, дати їм характеристику. 4. Дослідити історію протестантського хоралу. 5. Вміти дати визначення поняттю риторика, музична риторика, бароківі фігури 	4	Опитування	5	Див. літератур у до теми

2.4.	Творча постать Г. Ф. Генделя.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити особливості історичної ситуації у Німеччині та Англії на межі XVII – XVIII ст. 2. Створити хронологічну таблицю життя Г. Ф. Генделя. 3. Окреслити основні напрямки творчих пошуків композитора. 4. Прослухати оперу «Рінальдо» 5. Прослухати інструментальний цикл «Музика на воді» 	4	Опитування	5	Див. літературу до теми
II семестр. Модуль III. Музичний класицизм і романтизм						
3.1.	Естетико-стильові засади класицизму в музиці. Соната і симфонія	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розрізняти поняття «топос», «семантика» 2. Знати структурні особливості класичної симфонії і сонати. 3. Прослухати Лондонські симфонії Й. Гайдна, а також його квартети. 4. Дослідити історію виникнення і розвитку фортепіано 5. Уміти визначити роль мангеймської школи у становленні традицій сонатно-симфонічного циклу 	2	Опитування	5	Див. літературу до теми
3.2.	Оперна реформа Х. В. Глюка	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати основні жанрові моделі опери у XVIII ст. (opera-seria, operas-buffo, semi seria) 2. Вміти викласти основні ідеї К. В. Глюка щодо реформи оперного жанру 3. Знати імена видатних лібретистів класичної доби 4. Вміти розкрити генетичний зв'язок оперного і симфонічного жанру 5. Прослухати оперу К. В. Глюка «Орфей та Еврідіка» (сучасна режисерська версія) 	2	Опитування	5	Див. літературу до теми
3.3.	В. А. Моцарт. Симфонічна та оперна творчість	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити хронологічну таблицю життя В. А. Моцарта 2. Вивчити та співати арію Керубіно з опери В. А. Моцарта «Весілля Фігаро» 3. Охарактеризувати симфонічний доробок композитора на прикладі Симфонії соль мінор 4. Дослідити історію створення «Рондо у турецькому стилі» 	2	Опитування	5	Див. Літературу до теми

3.4.	Творча постать Л. ван Бетховена	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створити хронологічну таблицю життя Л. В. Бетховена 2. Прослухати Шосту «Пасторальну» симфонію, фортепіанні сонати №8, №14, №32 3. Вивчити один з номерів вокального циклу «Далека кохана» 4. Окреслити основні напрямки творчості та новаторство композитора 5. Вміти охарактеризувати стилістичні особливості Дев'ятої симфонії Л. В. Бетховена у порівнянні с класичною моделлю 	4	Опитування	5	Див. Літературу до теми
3.5.	Філософські та естетичні засади музичного романтизму. Пісенна творчість Ф.Шуберта	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати літературу за темою 2. Знати імена найбільш величних представників європейського романтизму у поезії, літературі, філософії. 3. Прослухати вокальний цикл «Чарівна млинка», пісні «Смерть та дівчина» 4. Охарактеризувати особливості роботи композитора з поетичним першоджерелом та переосмисленням ним ролі фортепіанного супроводу у вокальних творчостях 5. Вивчити та співати будь-який із номерів «Чарівної млинка» 	4	Опитування	5	Див. Літературу до теми
Разом			56		70	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія зарубіжної музики» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	16	16
2.	Робота на семінарських заняттях	11	9	99
3.	Модульна контрольна робота	25	3	75
4.	Лабораторна робота	11	3	33
5.	Самостійна робота	5	14	70
Всього без підсумкового контролю			293	
Підсумковий рейтинговий бал			60	

Коефіцієнт — 4,9

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

1.

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; повідомлення, доповідь, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам

МОДУЛІ														Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2, ЗМ 3
Змістовий модуль 1 (відвідування лекцій, семінари, самостійна робота)					Змістовий модуль 2 (відвідування лекцій, семінари, самостійна робота)				Змістовий модуль 3 (відвідування лекцій, семінари, самостійна робота)					
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	
6	17	28	17	17	30	17	17	17	6	17	6	17	6	75

Разом: **293** бали

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, лабораторних заняттях, відвідування лекцій, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лекційних, семінарських, лабораторних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

Словесні: лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Опорні конспекти лекцій; робоча навчальна програма; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; комплект друкованих завдань для підсумкового контролю; завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни.

Х. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Музика в ритуалі прадавнього світу. Музика і міф.
2. Піфагор і музична теорія числа (піфагорейська школа)
3. Синкретизм музичного мислення Античного світу. Давньогрецький театр
4. Монодія раннього Середньовіччя. Амвросіанський спів. Григоріанський хорал.
5. Музична готика. Ранні форми багатоголосся. Школа Нотр-Дам (Леоніні та Перотін).
6. Ars Nova та Ars Antiqua: сутність явища ізоритмії. Жанри, особливості композиції.
7. Світська традиція середньовічної Європи: музично-поетична творчість труверів, менестрелів, трубадурів
8. Нові співи доби Відродження. Мадригал і мадригалізми.
9. Творчість Дж. Палестріни, новий стиль вокальної поліфонії.
10. Від drama per musica до опери: зародження опери в Італії.
11. Клаудіо Монтеверді. «Орфей» - перший оперний шедевр, мадригали.
12. Генрі Пьорселл і народження англійської опери: витоки на національні особливості жанру. «Дідона та Еней»
13. Ж.-Б. Люллі, Ж.-Б. Мольєр і Людовік Чотирнадцятий: особливості становлення французької опери доби бароко. «Арміда», «Міщанин-шляхтич»
14. Музичний театр Ж. Ф. Рамо. «Галантні Індії», жанр ліричної трагедії.
15. Інструментальні школи європейського бароко: Італія, Франція, Німеччина, Польща.
16. Музична естетика бароко. Риторика, теорія афектів, особливості жанрової ієрархії, музичної мови.
17. Творчість Антоніо Вівальді та представників венеціанської композиторської школи.
18. Творчий портрет Й. С. Баха, проблематика творчості, періодизація.
19. «Пассіони» Й. С. Баха як взірць кантатно-ораторіального жанру барокової доби.
20. Органна творчість Й. С. Баха.
21. Оперна та ораторіальна творчість Г. Ф. Генделя. «Рінальдо»

22. Оперна реформа Х. В. Глюка. «Орфей та Еврідіка».
23. Естетика класицизму і оперна творчість В.А. Моцарта. «Дон Жуан»
24. «Чарівна флейта» В. А. Моцарта. Особливості жанру зінгшпіль
25. Народження симфонії. Соната і симфонія в творчості «віденських класиків».
26. Симфонічна творчість В. А. Моцарта. Симфонія №40
27. Бетховен як перший сучасний композитор. Творчий портрет. Еволюція музичного стилю.
28. Симфонічна творчість Л. В. Бетховена. Симфонія №3
29. Жанр concerto grosso: витоки, особливості композиції, типові стилістичні ознаки
30. Новації симфонії №9 Л. Бетховена

ХІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Акопян Л. Моцарт. Путеводитель / Л.Акопян. – М. : Классика XXI, 2006.
2. Арнонкур Николаус. Мои современники. Бах, Моцарт, Монтеверди / Н. Арнонкур. – М. : Издательский дом «Классика – XXI», 2005. – 280 с.
3. Барбье Патрик. История кастратов. [Пер. с фр. Елены Рабинович]. – СПб.: Издательство Ивана Лимбаха, 2006. – 304 с.
4. Боссан Филипп. Людовик XIV, король-артист. [Пер. с фр., справки и комментарии Анны Булычевой]. – М.: «Аграф», 2002. – 272 с.
5. Булычева Анна. Звуковые образы готики. – М., «Квадратон», 2011.
6. Булычева А. Сады Армиды. Музыкальный театр французского барокко / А. Булычева. – М., 2004. – 464 с.
7. Жак ле Гофф. Средневековая уява. Есеї. [Пер. з фр. Яреми Кравця]. – Львів: Літопис, 2007. – 350 с.
8. Іванова І., Куколь Г., Черкашина М. Історія опери (навчальний посібник).– К.: Заповіт, 1998.
9. Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX веков: Ч. III. Поэтика и стилистика / Л. Кириллина. – М.: Композитор, 2007. – 376 с.
10. Кириллина Л. Бетховен : Серия «Жизнь замечательных людей» / Л. Кириллина. – М. , 2015. – 144 с.
11. Кириллина Л. Реформаторские оперы Глюка / Л. Кириллина. – М.2006, 384 с.
12. Луцкер Л. Моцарти его время / Л.Луцкер, Л. Сусидко. – М., 2008. – 624 с.

13. Милка А.П., Шабалина Т.В. Занимательная бахиана. В двух томах / А. П.Милка, Т.В.Шабалина. – М., 201. – 208 с.
14. Назайкинский Е.В. Стиль и жанр в музыке: Учеб. пособие для студ. высш.учеб. заведений. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 248 с.
15. Пастуро Мишель. Символическая история европейского средневековья / М. Пастуро / [пер. с фр. Е. Решетниковой]. – СПб. : Александрия, 2012. – 448 с.
16. Придворная культура эпохи Возрождения. Сб.статей / отв.ред. Л. М. Брагина, В. М. Володарский. – М.: Политическая энциклопедия, 2014.
17. Сапонов М. Менестрели. Книга о музыке средневековой Европы / М. Сапонов. – М., 2004. – 400 с.
18. Словник античної мітології / Упоряд. Козовик І.Я., Пономарів О.Д. — Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006. — 312 с.
19. Харнонкурт Ніколаус. Музика як мова звуків. Шлях до нового розуміння музики. - [Пер. з нім. Георгій Курков]. – Суми: Собор, 2002. – 184 с.
20. Hagel, S. (2010). *Ancient Greek Music: A New Technical History*. Cambridge and New York: Cambridge University Press.
21. Taruskin R. *Oxford History of Western Music. Vol 1,2.* - Oxford University Press, 2009. - 3856 Pages